

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/7240-

20.10.2016

Høring – forslag til ny forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Kunnskapsdepartementet sender med dette forslag til ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver på alminnelig høring. Rammeplanen er en forskrift til barnehageloven, jf. § 2 syvende ledd.

Kunnskapsdepartementet ønsker å fastsette forskriften medio mars 2017 for å gi barnehagene mest mulig tid til å forberede implementering av ny rammeplan. Departementet oppfordrer derfor høringsinstanser som har anledning til det, til å sende inn hørings svar så snart som mulig, slik at departementet kan begynne oppsummeringen av uttalelsene.

Det vil bli avholdt regionale høringskonferanser i løpet av høringsperioden i regi av fylkesmennene. Departementet oppfordrer høringsinstanser som har anledning til det, til å delta på høringskonferansen i sin region/sitt fylke.

Forskriften skal etter planen iverksettes fra og med barnehageåret 2017/2018. Høringsutkastet bygger på rammeplanen fra 2006, forslag fra en arbeidsgruppe ledet av professor Elin Eriksen Ødegaard som leverte sitt forslag til ny rammeplan til Utdanningsdirektoratet våren 2014, Meld. St. 19 (2015-2016) *Tid for lek og læring – Bedre innhold i barnehagen* og Innst. 348 S (2015-2016). I tillegg bygger høringsutkastet på NOU 2010:8 *Med forskertrang og lekelyst*, NOU 2014: 7 *Elevenes læring i fremtidens skole*, NOU

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
<http://www.kd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90*
Org no.
872 417 842

Barnehageavdelingen

Saksbehandler
Bente Aronsen
22 24 22 47

2015:8 *Fremtidens skole – Fornyelse av fag og kompetanser*, NOU 2015:2 *Å høre til – Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø* og Prop. 33L (2015-2016) *Endringer i barnehageloven (tilsyn mm) og Innst. 344 L (2015-2016)*.

Høringsutkastet er utarbeidet av Kunnskapsdepartementet. Departementet har i prosessen utarbeidet tre utkast som grunnlag for innspill fra fagspesialister, fagmiljøer og medlemmer av departementets referansegruppe. Referansegruppen har bestått av representanter for sentrale aktører i sektoren: Utdanningsforbundet, KS, PBL, Fagforbundet, Foreldreutvalget for barnehagen, Storbynettverket og Nasjonalt råd for lærerutdanningen (NRLU). I tillegg har utkastene blitt lest og kommentert av Sametinget og fagavdelinger i Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet. I løpet av utviklingsperioden har departementet også arrangert møter og fagseminarer med fagpersoner, fagmiljøer og sektorrepresentanter.

Høringsforslaget

Barnehagelovens formåls- og innholdsbestemmelser ligger fast som de viktigste premissene for den nye rammeplanen. Dette innebærer bl.a. at også den nye rammeplanen skal bygge på den nordiske barnehagetradisjonen, og gi rom for ulike eiere og ulike barnehageprofiler.

De sentrale prinsippene fra tidligere rammeplaner av 1996 og 2006 foreslås videreført: Synet på barn og barndom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagen som arena for omsorg, lek, læring og danning.

Samfunnsutviklingen og ny kunnskap om barn og barnehager tilsier samtidig at den nye rammeplanen bør skille seg fra rammeplanen fra 2006 på noen områder. Selv om det beste i norsk barnehagetradisjon videreføres, skal rammeplanen være oppdatert og forskningsbasert, relevant for dagens barnehagesektor og møte fremtidens behov.

Større endringer:

1. Rammeplanens omfang

Rammeplanen er en forskrift, dvs. et vedtak som er bestemmende for barnehagens plikter. Det er derfor viktig at rammeplanen er tydelig på hvilke rammer barnehagen er forpliktet til å arbeide innenfor.

En gjennomgang av rammeplanen fra 2006 viser at en forholdsvis stor del av rammeplanteksten ikke omhandler rettigheter eller plikter. Denne delen av teksten inneholder informasjon og betraktninger om barn, samfunn mv., eller gjengir plikter som er fastsatt i annet regelverk. I tillegg viser gjennomgangen at en stor andel av rammeplanens bestemmelser er formulert som "bør"-bestemmelser, og at ordlyden mange steder er såpass vag og skjønnsmessig at den er egnet til å skape tvil om innholdet i forpliktelsene.

Departementet mener at et naturlig grep for å gjøre den nye rammeplanen tydeligere enn rammeplanen fra 2006, er å fjerne deler av teksten som ikke gjelder rettigheter eller plikter.

Etter departementets syn vil et slikt grep medføre at de nasjonale føringene for barnehagen kommer tydeligere frem, samtidig som rammeplanen blir kortere og mer konsis. En kortere og mer konsis rammeplan vil etter departementets mening gjøre det enklere for personalet, eier, tilsynsmyndighet og foreldre å orientere seg i planen.

For at den nye rammeplanen skal være et hensiktsmessig redskap for personalet, mener departementet at planen fortsatt bør inneholde noe prosatekst. I høringsutkastet foreslår departementet derfor å innta slik tekst på noen områder, men i mindre utstrekning enn i rammeplanen fra 2006.

For å ivareta sektorens behov for annen informasjon og veiledning, vil det utarbeides støtte- og veiledningsmateriell til ny rammeplan.

2. Rammeplanens struktur

Rammeplanene fra 2006 og 1996 har den samme inndelingen: Del 1 omhandler barnehagens samfunnsmandat, del 2 omhandler barnehagens innhold og del 3 omhandler planlegging og samarbeid. Rammeplanen fra 2006 er i tillegg delt inn i fem kapitler med tilhørende underkapitler.

Når rammeplanen blir kortere og mer konsis, mener departementet det vil være mindre behov for å sortere kapitlene og underkapitlene i ulike deler. I høringsutkastet foreslår departementet derfor ikke å videreføre den tredelte strukturen fra de tidligere rammeplaner, men i stedet valgt å sortere innholdet i 8 kapitler.

Rammeplanen har fått et kapittel 6 som tydeligere beskriver ansvar og roller i barnehagen.

3. Rammeplanens innhold

Høringsforslaget inneholder flere innholdsmessige endringer sammenlignet med rammeplanen fra 2006. Eksempler på større endringer er:

- Tydeligere føringer for hvordan eier, styrer, pedagogisk leder og øvrig personale skal arbeide for å sikre at alle barn får et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud
- Formålsparagrafen fra 2010 er konkretisert i rammeplanens omtale av verdigrunnlag og formål. Temaer som demokrati, mangfold, likeverd og bærekraftig utvikling og helse er tydeliggjort som en del av barnehagens verdigrunnlag.
- Barnehagens helhetlige oppdrag er gjort mer forpliktende ved at det er formulert mål for personalets arbeid med omsorg, lek, danning, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk.
- Rammeplanen er bedre tilpasset også de yngste barnas behov.
- Tydeligere føringer for barnehagens arbeid for å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser og mobbing

- Tydeligere krav til at barn skal ha daglig fysisk aktivitet og at barnehagen skal fremme barns fysiske og psykiske helse
- Tydeligere føringer for barnehagens ansvar for utvikle barns interesse og forståelse for et mangfoldig samfunn
- Tydeligere krav til progresjon i barnehagens innhold
- Fagområdene er justert for å sikre at innholdet er faglig oppdatert / relevant
- Tydeligere føringer for barnehagens ansvar for å sikre at barn med et annet morsmål enn norsk får god oppfølging i utviklingen av norsk som andrespråk
- Tydeligere føringer for barnehagens arbeid med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering.
- Tydeligere føringer for tilrettelegging av tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Høringsinstansene inviteres til å uttale seg om hele eller deler av forslaget.

Departementet ber høringsinstansene særlig vurdere hvorvidt

- forslaget til ny rammeplan fungerer som et tydeligere styringsdokument
- forslaget til ny rammeplan fungerer som et velegnet arbeidsdokument for barnehagepersonalet
- forslaget til ny rammeplan ivaretar barnehagens brede samfunnsmandat
- hvilke deler av rammeplanen som bør utdypes i veiledningsmateriell

Høringsfristen settes til 20. januar 2017. Hørings-saken er tilgjengelig på www.regjeringen.no. Vi ber om at høringsuttalelser sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser på www.regjeringen.no/2514761. Alternativt kan hørings-svar sendes Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no). Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og blir publisert.

Med hilsen

Morten Rosenkvist (e.f.)
ekspedisjonssjef

Bente Aronsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Adresseliste

Akademikerne
Alle landets ikke-kommunale
barnehager
Arbeidsgiverforeningen
Spekter
Atferdssenteret
Brønnøysundregisteret
BufDir
Datatilsynet
Delta
Departementene
Det Mosaiske Trossamfunn i
Oslo
Det Mosaiske Trossamfunn i
Trondheim
Direktorater og tilsyn
DMMH
Dysleksi Norge
Espira
Fafo
Fagforbundet
Fellesorganisasjonen
Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Foreningen Romanifolkets
Kystkultur (FRK)
Forskningsrådet
FUB
FUG
Funksjonshemmedes
fellesorganisasjon
Fylkeskommuner
Fylkesmenn
Handikappede barns
foreldreforening
Helsedirektoratet
helsetilsynet
Helsetilsynet
Humanetisk forbund
Husbanken
Høgskoler
IMDI

Adresseliste

Innvandrerne
landsorganisasjon
Institutt for samfunnsforskning
International Romani Unions
representative in Norway
Kanvas
Kirkelig pedagogisk senter
Kirkens
arbeidsgiverorganisasjon
Kommuner
Konkurransetilsynet
Kriminalomsorgsdirektoratet
Kristent Pedagogisk Forum
KS
Kvenlandsforbundet
Kvinnefronten
Landets universiteter
Landsorganisasjonen Norge
Landsrådet for Norges barne-
og ungdomsorganisasjoner
Lederne
Likestillings- og
diskrimineringsombudet
Likestillingssenteret
Longyearbyen lokalstyre
Universitetet i Rogaland
Læringsmiljøsentret
Læringsverkstedet
Multikulturelt Initiativ- og
Ressursnettverk
Nasjonalt organ for kvalitet i
utdanningen
Nasjonalt senter for
flerkulturell oppløring
NHO
Norges Bygdekvinnelag
Norges Døveforbund
Norges handikapforbund
Norges Idrettsforbund
Norges kvinne- og
famileforbund
Norges Montessoriforbund
Norsk forbund for
Utviklingshemmede

Adresseliste

Norsk Foreldrelag for
Funksjonshemmede
Norsk innvandrersforum
Norsk senter for
barneforskning
Norsk senter for
menneskerettigheter
Norsk studentunion
Norske Kveners Forbund
Norske Kveners
Forbund/Ruijan Kveeniliitto
Norske Samers Riksforbund
Norsk-Finsk Forbund
PBL
REFORM- ressurscenter for
menn
Regelrådet
Riksrevisjonen
Romani Kultura ved Jan Jansen 0663 OSLO
Romanifolkets riksforbund
Røde Kors
Samarbeidsforumet av
funksjonshemmedes
organisasjoner
Sametinget
Sametinget
Samisk Høgskole
Senter for IKT i Utdanningen
Senter for samisk i opplæringa
Sentralledelsen for
fylkesnemdene for barnevern
og sosiale saker
Sivilombudsmannen
Sjuvlano Kerr v/Diamanta Johnsen 0692 OSLO
Skogfinske Interesser i Norge
Skolelederforbundet
Språkrådet
SSB
statped
Steinerbarnehagene Norge
Stiftelsen barnas rettigheter
Sysselmannen på Svalbard
Taternes Landsforening
Trygge barnehager

Adresseliste

Tvillingforeldreforeningen

Unge funksjonshemmede

UNICEF Norge

Unio

Universitets- og høskolerådet

Utdanningsdirektoratet

Utdanningsforbundet

Vappusbarnehagene

Velferdsforskningsinstituttet -

NOVA

Verdensorganisasjonen for små
barns oppvekst og dannning

Virke

VOX Nasjonalt fagorgan for
kompetansepolitikk

YS